

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL, EURATOM) 2015/1929,

28. oktoober 2015,

millega muudetakse määrust (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 322,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 106a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse kontrollikoja arvamust ⁽¹⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 966/2012 ⁽³⁾ kehtestatakse Euroopa Liidu üldeelarve koostamise ja täitmise eeskirjad. Määrus hõlmab ka avaliku hanke eeskirju. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivid 2014/23/EL ⁽⁴⁾ ja 2014/24/EL ⁽⁵⁾ võeti vastu 26. veebruaril 2014 ja seepärast on vaja muuta määrust (EL, Euratom) nr 966/2012, et võtta neid arvesse liidu institutsioonide poolt nende endi nimel sõlmitavate lepingute puhul.
- (2) Tuleks lisada mõned mõisted ja teatavad tehnilised selgitused, et tagada määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 terminoloogia kooskõla direktiivide 2014/23/EL ja 2014/24/EL terminoloogiaga.
- (3) Hankemenetluse algatamise eel ja järel kohaldatavat avalikustamiskorda tuleks selgitada juhul, kui hankepingu maksumus ületab direktiivis 2014/24/EL sätestatud piirmäära või jääb sellest allapoole.

⁽¹⁾ 19. jaanuari 2015. aasta arvamus nr 1/2015 (ELT C 52, 13.2.2015, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 7. oktoobri 2015. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 22. oktoobri 2015. aasta otsus.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/23/EL kontsessioonilepingute sõlmimise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

- (4) Määruses (EL, Euratom) nr 966/2012 tuleks esitada ammendav loetelu liidu institutsioonide hankemenetluse liikidest, sõltumata nende piirmäärast.
- (5) Nii nagu direktiivi 2014/24/EL puhul peaks ka määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 kohaselt olema võimalik enne hankemenetluse alustamist korraldada turu-uuring.
- (6) Lisaks tuleks selgitada, kuidas saavad hankijad aidata kaasa keskkonnakaitsele ja säästva arengu edendamisele ning samal ajal tagada oma lepingutega seotud kulutuste parima tasuvuse, eelkõige spetsiaalsete märgiste nõudmise ja/või asjakohaste hindamismeetodite kasutamise kaudu.
- (7) Selleks, et tagada, et ettevõtjad täidavad lepingute täitmisel keskkonna-, sotsiaal- ja tööõigusest tulenevaid kohustusi, mis on sätestatud liidu või liikmesriigi õigusaktides, kollektiivlepingutes või kohaldatavates rahvusvahelistes sotsiaalvaldkonna ja keskkonnavaldkonnas konventsioonides, mis on loetletud direktiivi 2014/24/EL X lisas, peaksid sellised kohustused kuuluma hankija poolt määratletud miinimumnõuete hulka ning sisaldumahankija allkirjastatud lepingutes.
- (8) Liidu finantshuvide kaitseks peaks komisjon kehtestama varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteemi ning täiustada tuleks hankemenetluses osalemisest kõrvalejätmise reegleid, et tugevdada finantshuvide kaitset.
- (9) Otsuse ettevõtja hankemenetluses osalemisest kõrvalejätmise või talle rahalise karistuse määramise kohta ning otsuse asjakohase teabe avalikustamise kohta peaks tegema asjaomane hankija, pidades silmas tema sõltumatust haldusküsimustes. Lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsuse puudumisel ning lepingu tõsise rikkumisega seotud juhtudel peaks hankija otsuse tegemisel arvestama toimkonna soovitusi, mis põhineb asjaomase ettevõtja tegevuse esialgsel õiguslikul hinnangul. Samuti peaks toimkond hindama kõrvalejätmise kestust nendel juhtudel, kui seda ei ole kindlaks määratud lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega.
- (10) Toimkonna ülesandeks peaks olema tagada kõrvalejätmise süsteemi sidus toimimine. Toimkond peaks koosnema alalisest esimehest, komisjoni esindajatest ja asjaomase hankija esindajast.
- (11) Esialgne õiguslik hinnang ei mõjuta ettevõtja tegevuse lõplikku hindamist liikmesriikide pädevate asutuste poolt liikmesriigi õiguse kohaselt. Seetõttu tuleks toimkonna soovitus ja hankija otsus pärast sellise lõpliku hindamise tulemuse teatamist läbi vaadata.
- (12) Määruses (EL, Euratom) nr 966/2012 tuleks täpsustada olukorrad, mida käsitatakse kõrvalejätmise alustena.
- (13) Hankija peaks ettevõtja menetlusest kõrvale jätma juhul, kui ta on mõistnud lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega süüdi tahtlikult või tahtmatult ametialaste käitumisreeglite olulises rikkumises, sotsiaalkindlustusmaksete või maksude tasumisega seotud kohustuste täitmatajätmisel, liidu üldeelarvet („eelarve”) kahjustavas pettuses, korruptsioonis, kuritegelikus ühenduses osalemises, rahapesus, terrorismi rahastamises, terrorismiga seotud õigusrikkumises, laste tööjõu kasutamises või muus inimkaubanduse vormis või eeskirjade eiramises. Samuti tuleks ettevõtja kõrvale jätta lepingu tõsise rikkumise või pankroti korral.
- (14) Kui hankija teeb otsuse ettevõtja kõrvalejätmise või rahalise karistuse määramise ja sellekohase teabe avaldamise kohta või ettevõtja pakkumise tagasilükkamise kohta, peaks ta tagama kooskõla proportsionaalsuse põhimõttega, võttes eelkõige arvesse olukorra tõsidust, selle mõju eelarvele, asjaomase rikkumisest möödunud ajavahemikku, rikkumise kestust ja kordumist, tahtlikku tegutsemist või hooletuse raskusastet, ettevõtja valmidust teha uurimise läbiviimisel koostööd asjaomase pädeva asutusega ja tema panust uurimisse.

- (15) Samuti peaks hankijal olema võimalik ettevõtja menetlusest kõrvale jätta juhul, kui selle ettevõtja võlgade eest piiramatut vastutust kandev füüsiline või juriidiline isik on pankrotis või sarnaselt maksejõuetu või kui nimetatud füüsiline või juriidiline isik ei täida oma kohustusi, mis on seotud sotsiaalkindlustusmaksete või maksude tasumisega, juhul kui selline olukord mõjutab ettevõtja finantsolukorda.
- (16) Ettevõtja suhtes ei tohiks teha menetlusest kõrvalejätmise otsust, kui ta on võtnud parandusmeetmeid, tõendades seeläbi oma usaldusväärsust. Kõnealust võimalust ei tohiks kohaldada kõige raskemate kuritegude korral.
- (17) Pidades silmas proportsionaalsuse põhimõtet, on vaja eristada juhtumeid, kus rahalise karistuse saab määrata alternatiivina menetlusest kõrvalejätmisele, ja juhtumeid, kus asjaomase ettevõtja tegevuse tõsiduse tõttu liidu vahenditele alusetu juurdepääsu saamise üritamisel on lisaks menetlusest kõrvalejätmisele põhjendatud ka rahalise karistuse määramine, et tagada hoiatav mõju. On vaja kindlaks määrata ka minimaalne ja maksimaalne rahaline karistus, mida hankija võib määrata.
- (18) Oluline on rõhutada, et võimalus kohaldada õiguslikul alusel haldus- ja/või rahalisi karistusi ei sõltu lepinguliste karistuste, näiteks leppetrahvide kohaldamise võimalusest.
- (19) Nii nagu direktiivi 2014/24/EL puhul peaks kõrvalejätmise kestus olema ajaliselt piiratud ning järgima proportsionaalsuse põhimõtet.
- (20) Tuleb kindlaks määrata halduskaristuse määramise aegumise alguskuupäev ja tähtaeg.
- (21) On oluline, et menetlusest kõrvalejätmise ja rahalise karistuse hoiatavat mõju saaks tugevdada. Sellega seoses peaks hoiatavat mõju tugevdama võimalus avaldada kõrvalejätmise ja/või rahalise karistusega seotud teavet, järgides täielikult andmekaitsealaseid nõudeid, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 45/2001 ⁽¹⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 95/46/EÜ ⁽²⁾. See peaks aitama tagada, et asjaomane tegevus ei kordu. Õiguskindluse huvides ja kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega tuleks täpsustada, millistes olukordades ei tuleks sellist teavet avaldada. Hankija peaks oma hindamistes arvesse võtma toimkonna soovitusi. Füüsiliste isikute puhul tuleks isikuandmeid avaldada ainult erandjuhul, mis on põhjendatav tegevuse tõsidusega või selle mõjuga liidu finantshuvidel.
- (22) Kõrvalejätmise või rahalise karistusega seotud teavet tohib avaldada üksnes ametialaste käitumisreeglite raske rikkumise või pettuse korral või juhul, kui eelarvest rahastatava lepingu täitmisel on ettevõtja peamiste kohustuste täitmisel esinenud olulisi puudusi, või eeskirjade eiramise korral.
- (23) Menetlusest kõrvalejätmise kriteeriumeid tuleks selgelt eristada pakkumuse tagasilükkamise kriteeriumidest.
- (24) On asjakohane tuvastada juhtumeid, millele tavapäraselt osutatakse kui „huvide konflikti” olukordadele, ning neid eristatult käsitleda. Mõistet „huvide konflikt” tuleks kasutada ainult juhtudel, kui niisugusesse olukorda on sattunud liidu institutsiooni ametnik või teenistuja. Kui ettevõtja püüab menetlust alusetult mõjutada või omandada konfidentsiaalset teavet, tuleks seda käsitada „ametialaste käitumisreeglite raske rikkumisena”. Lisaks võivad ettevõtjad sattuda olukorda, kus neid ei tohiks valida lepingut täitma ametialase konfliktse huvi tõttu. Näiteks ei tohiks äriühing hinnata projekti, milles ta ise on osalenud, ega audiitoril ei tohiks olla võimalust auditeerida tema poolt eelnevalt kinnitatud raamatupidamise aastaaruandeid.
- (25) Teave riskide varajase avastamise ja ettevõtjatele halduskaristuste määramise kohta tuleks kokku koguda. Sel eesmärgil tuleks seonduvat teavet säilitada andmebaasis, mille loob ja mida haldab komisjon kui tsentraliseeritud süsteemi omanik. See süsteem peaks toimima täielikus kooskõlas õigusega privaatsusele ja isikuandmete kaitsega.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

- (26) Samal ajal kui varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteemi loomine ja haldamine peaks olema komisjoni ülesanne, peaksid muud institutsioonid ja asutused ning kõik üksused, kes täidavad eelarvet kooskõlas määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artiklitega 59 ja 60, osalema kõnealuses süsteemis, edastades komisjonile asjaomast teavet, et tagada riskide varajane avastamine.
- (27) Hankija ja toimikond peaksid tagama ettevõtjale kaitseõiguse. Samad õigused tuleks ettevõtjatele anda varajase avastamise kontekstis, kui vastutava eelarvevahendite käsutaja kavandatav meede võiks kahjustada asjaomase ettevõtja õigusi. Pettuse, korruptsiooni või muu liidu finantshuve kahjustava ebaseadusliku tegevuse korral, mille suhtes ei ole veel tehtud lõplikku kohtuotsust, peaks hankijal ja toimikonnal olema võimalik lükata ettevõtjale seisukohtade esitamise võimaluse andmine edasi. Sellist edasilükkamist peaks võimaldama ainult juhul, kui on mõjuvad legitiimsed põhjused juurdluse konfidentsiaalsuse kaitsmiseks.
- (28) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse põhimõtteid, mis on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, eelkõige vajadust tagada karistuste seaduslikkus ja proportsionaalsus, õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele, kaitseõigus ning õigus privaatsusele ja isikuandmete kaitsele.
- (29) Kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikliga 261 tuleks Euroopa Liidu Kohtule anda täielik pädevus käesoleva määrusega ettenähtud karistuste määramisel.
- (30) Selleks et hõlbustada liidu finantshuvide kaitsmist kõigi eelarve täitmise viiside puhul, peaks üksused, kes täidavad eelarvet koostöös liikmesriikidega või kaudselt, asjakohasel juhul võtma arvesse menetlusest kõrvalejätmist, mille suhtes hankija on otsuse teinud liidu tasandil.
- (31) Kooskõlas direktiiviga 2014/24/EL peaks olema võimalik kontrollida, kas ettevõtja on menetlusest kõrvale jäetud, kohaldada valiku- ja hindamiskriteeriume ning kontrollida vastavust hankedokumentidele mis tahes järjekorras. Selle tulemusel peaks olema võimalik lükata tagasi pakkumusi hindamiskriteeriumide alusel, ilma et eelnevalt kontrollitaks pakkumuse kõrvalejätmise ja valikukriteeriume.
- (32) Kooskõlas direktiivi 2014/24/EL artikliga 67 tuleks leping sõlmida majanduslikult soodsaima pakkumuse alusel. Tuleks selgitada, et valikukriteeriumid on rangelt seotud taotlejate või pakkuja hindamisega ning hindamiskriteeriumid on rangelt seotud pakkumuste hindamisega.
- (33) Liidu avalike hangete puhul peaks olema tagatud, et liidu raha kasutatakse tulemuslikult, läbipaistvalt ja asjakohaselt; seda silmas pidades peaksid e-hanked aitama liidu vahendeid paremini kasutada ning suurendama kõigi ettevõtjate võimalusi lepinguid sõlmida.
- (34) Tuleks selgitada, et iga menetluse puhul peaks olema avamise etapp ja hindamise etapp. Lepingu sõlmimise otsus tuleks alati teha hindamise tulemusel.
- (35) Arvestades asjaolu, et kriteeriume ei kohaldata kindlaksmääratud järjekorras, tuleb pakkujatele, kes esitasid kriteeriumidele vastava pakkumuse, mis lükati tagasi, ette näha võimalus saada, kui ta seda taotleb, teada eduka pakkumuse omadused ja suhtelised eelised.
- (36) Raamlepingute puhul, mille korral kuulutatakse välja uus konkurss, on asjakohane loobuda kohustusest edastada eduka pakkumuse omadused ja suhtelised eelised pakkujale, kellega lepingut ei sõlmita, kuna sellise teabe andmine sama raamlepingu osalistele iga kord, kui kuulutatakse välja uus konkurss, võib kahjustada nendevahelist ausat konkurentsi.
- (37) Hankijal peaks olema võimalik enne lepingule alla kirjutamist hankemenetlus tühistada, ilma et taotlejatel või pakkujatel oleks õigus nõuda hüvitist. See ei peaks mõjutama olukordi, kus hankija on tegutsenud sellisel viisil, et teda võib kooskõlas liidu õiguse üldpõhimõtetega kahjude eest vastutusele võtta.

- (38) Nii nagu ka direktiivi 2014/24/EL puhul, on vaja selgitada, millistel tingimustel võib lepingut selle kehtivuse ajal muuta ilma uue hankemenetlusega. Eelkõige ei muuda esialgse menetluse miinimumnõudeid sellised asjaolud nagu haldusalased muutused, algse töövõtja täielik asendamine ning selgete ja üheselt mõistetavate läbivaatamisklauslite või -võimaluste kohaldamine. Uue hankemenetluse peaks tegema juhul, kui esialgsesse hankelepingusse tehakse olulisi muudatusi, eelkõige seoses lepingupoolte vastastikuste õiguste ja kohustustega, sealhulgas intellektuaalomandi õiguste jaotumisega. Sellised muudatused näitavad lepingupoolte kavatsust hankelepingu olulised tingimused uuesti läbi rääkida eelkõige juhul, kui muudatused oleksid menetluse tulemust mõjutanud, kui need oleksid olnud esialgse menetluse osa.
- (39) Ehitustööde, tarnete ja keerukate teenuste korral tuleks ette näha võimalus nõuda lepingulisi tagatisi, et tagada oluliste lepingujärgsete kohustuste järgimine vastavalt kõnealuste sektorite tavadele lepingu nõuetekohaseks täitmiseks kogu selle kehtivuse jooksul.
- (40) Tuleb näha ette võimalus lepingu täitmise peatamiseks, et teha kindlaks, kas on tehtud vigu, eiratud eeskirju või esineb pettust.
- (41) Selleks et määrata kindlaks kohaldatavad piirmäärad ja menetlused on vaja selgitada, kas liidu institutsioone, rakendusametite ja organeid loetakse hankijateks. Kui nad hangivad keskselt hankijalt, ei tuleks neid käsitleda hankijana. Lisaks moodustavad liidu institutsioonid ühe juriidilise isiku ning nad saavad sõlmida oma talituste vahel üksnes halduskokkuleppeid, mitte lepinguid.
- (42) On asjakohane lisada määrusesse (EL, Euratom) nr 966/2012 viide kahele direktiivis 2014/24/EL sätestatud piirmäärale, mida kohaldatakse vastavalt ehitustööde, tarnete ja teenuste suhtes. Kõnealuseid piirmäärasid tuleks lihtsustamise ja usaldusväärse finantsjuhtimise eesmärgil kohaldada ka kontsessioonilepingute suhtes, võttes arvesse liidu institutsioonide erivajadusi lepingute sõlmimisel. Kõnealuste piirmäärade läbivaatamist tuleks seega vahetult kohaldada liidu institutsioonide hangete suhtes.
- (43) Ooteaja kohaldamise tingimusi on vaja täpsustada.
- (44) Samuti on vaja täpsustada seda, millised ettevõtjad saavad sõltuvalt oma tegevuskohast osaleda liidu institutsioonide korraldatavates hangetes ja sõnaselgelt ette näha võimalus ka rahvusvaheliste organisatsioonide osalemiseks.
- (45) Kõrvalejätmise aluseid peaks saama kohaldada ka muude eelarve täitmise vahendite suhtes, nagu toetused, auhinnad, rahastamisvahendid ja tasustatud eksperdid, ning kaudse eelarve täitmise raames.
- (46) Kontrollikoja eriaruannete koostamine ja vastuvõtmine peaks toimuma õigeaegselt, ilma et see piiraks kontrollikoja täielikku sõltumatust oma auditite kestuse ja aja kindlaksmääramisel.
- (47) Euroopa andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 28 lõikega 2 ning ta esitas arvamuse 3. detsembril 2014.
- (48) Käesolev määrus peaks jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*, tagamaks et delegeeritud õigusakte saaks kohaldada eelarveaasta algusest.
- (49) Määrust (EL, Euratom) nr 966/2012 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL, Euratom) nr 966/2012 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 58 lõige 8 asendatakse järgmisega:

„8. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad eelarve täitmise viise, sh otsest eelarve täitmist, rakendusametitele delegeeritud volituste kasutamist ning erisätteid kaudse eelarve täitmise kohta koostöös rahvusvaheliste organisatsioonidega, artiklites 208 ja 209 osutatud asutustega, avalik-õiguslike asutuste või avalikke teenuseid osutavate eraõiguslike asutustega, liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustega, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine, ja isikutega, kellele on delegeeritud ÜVJP erimeetmete rakendamine. Samuti antakse komisjonile õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad kriteeriume, mille alusel mittetulundusühendusi käsitatakse rahvusvaheliste organisatsioonidena.”

2) Artiklit 60 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 2 esimese lõigu punkt d asendatakse järgmisega:

„d) kohaldavad asjakohaseid eeskirju ja menetlusi ning järgivad artikli 108 lõikes 12 sätestatud kohustusi, kui liidu vahenditest rahastamine toimub hangete, toetuste, auhindade ja rahastamisvahendite kaudu;”

b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Artikli 58 lõike 1 punkti c kohaselt volitatud üksused ja isikud väldivad, tuvastavad ja kõrvaldavad eelarve täitmise seotud ülesannete täitmisel eeskirjade eiramist ja pettusi ning teatavad nendest komisjonile. Sel eesmärgil teevad nad kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega eel- ja järelkontrollide, sealhulgas vajaduse korral kohapealseid kontrollide tehingute representatiivsete ja/või riskidel põhinevate valimite üle, et tagada eelarvest rahastatavate meetmete tulemuslik elluviimine ja õige rakendamine. Nad nõuavad ka tagasi alusetult makstud summad, jätavad ilma juurdepääsust liidu vahenditele või määravad rahalisi karistusi ning algatavad vajaduse korral sellekohaseid kohtumenetlusi.”;

c) lõiked 7 ja 8 asendatakse järgmisega:

„7. Lõikeid 5 ja 6 ei kohaldata sellistele üksustele eraldatavate liidu vahendite suhtes, kelle suhtes kohaldatakse eraldi eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlust kooskõlas artiklitega 208 ja 209.

8. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad kaudset eelarve täitmist, sealhulgas tingimuste kehtestamist, mille korral üksuste ja isikute süsteemid, eeskirjad ja menetlused peavad olema eelarve kaudsel täitmisel samaväärsed komisjoni süsteemide, eeskirjade ja menetlustega, liidu vahendite haldaja kinnitusi ja nõuetele vastavuse kinnitusi, menetlusi raamatupidamise aastaaruannete kontrollimiseks ja heakskiitmiseks, kohustust teatada komisjonile avastatud pettustest ja eeskirjade eiramistest, liidu rahastatavatest kuludest selliste kulude väljaarvamist, mis on tehtud kohaldatavaid eeskirju rikkudes, ning rahaliste karistuste määramist.”

3) Artikli 66 lõiget 9 muudetakse järgmiselt:

a) teine lõik asendatakse järgmisega:

„Tegevusaruandes esitatakse tegevuste tulemused, võrreldes neid seatud eesmärkidega, esitatakse tegevustega seotud riskid ning kirjeldatakse volitatud eelarvevahendite kasutaja käsutusse antud vahendite kasutamist ning sisekontrollisüsteemide tulemuslikkust ja tõhusust, sealhulgas antakse üldine hinnang kontrolliga kaasnevatele kuludele ja sellest saadavale kasule. Aruandes hinnatakse ka nende tegevuste üldist tulemuslikkust ning seda, kui suures ulatuses on lubatud tegevuskulud aidanud kaasa poliitikaeesmärkide saavutamisele ja loonud liidu lisaväärtust.”;

b) lisatakse järgmine lõik:

„Eelarvevahendite käsutajate iga-aastased tegevusaruanded ning, kui see on kohaldatav, institutsioonide, ametite, organite ja asutuste volitatud eelarvevahendite käsutajate iga-aastased tegevusaruanded avaldatakse vastava institutsiooni, ameti, organi või asutuse veebisaidil hõlpsasti kättesaadaval viisil hiljemalt iga aasta 1. juulil eelmise aasta kohta, võttes arvesse nõuetekohaselt põhjendatud konfidentsiaalsuse ja turvalisuse kaalutlusi.”

4) Artiklisse 99 lisatakse järgmine lõige:

„3a. Igal aastal esitab komisjon eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse raames ja kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 319 taotluse korral oma iga-aastase siseauditaruande käesoleva artikli lõike 3 tähenduses, võttes nõuetekohaselt arvesse konfidentsiaalsuse nõudeid.”

5) Esimese osa V jaotise pealkiri asendatakse järgmisega:

„V JAOTIS

AVALIKUD HANKED JA KONTSESSIOONID”.

6) Artikkel 101 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 101

Käesolevas jaotises kasutatavad mõisted

1. Käesolevas jaotises kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „hange” – ehitustööde, tarnete või teenuste hankimine ning maa, olemasolevate hoonete või muu kinnisvara omandamine või rentimine lepingu alusel ühe või mitme hankija poolt ja nende valitud ettevõtjatelt;
- b) „avaliku hanke leping” – rahalise tasuga seotud leping, mis on sõlmitud kirjalikult ühe või mitme ettevõtja ja ühe või mitme hankija poolt artiklite 117 ja 190 tähenduses, et täielikult või osaliselt eelarvest tehtava makse eest saada vallas- või kinnisvara või lasta teha ehitustöid või saada teenuseid.

Avaliku hanke lepingute hulka kuuluvad:

- i) kinnisvaralepingud,
- ii) tarnelepingud,
- iii) ehitustöölepingud,
- iv) teenuslepingud;
- c) „kontsessioonileping” – rahalise tasuga seotud leping, mis on sõlmitud kirjalikult ühe või mitme ettevõtja ja ühe või mitme hankija poolt artiklite 117 ja 190 tähenduses, et usaldada ettevõtjale ehitustööde tegemine või teenuste osutamine ja korraldamine („kontsessioon”). Tasu seisneb kas ainult õiguses kasutada kõnealuseid ehitisi või teenuseid või sellises õiguses koos tasudega. Kontsessiooni andmisega kaasneb nende ehitiste kasutamise või teenuste osutamisega seotud sellise tegevusriski üleminek kontsessioonäärile, mis seisneb nõudluse või pakkumisega seotud riskis või mõlemas korraga. Kontsessioonäär loetakse tegevusriski kandvaks, kui tavapäraste tegevustingimuste korral ei ole tagatud, et asjaomase ehitise kasutamise või teenuse osutamisega kaetakse tehtud investeeringud või tekkinud kulud;
- d) „leping” – avaliku hanke leping või kontsessioonileping;
- e) „raamleping” – ühe või mitme ettevõtja ja ühe või mitme hankija vahel sõlmitud avaliku hanke leping, mille eesmärk on kehtestada tingimused, mida kohaldatakse teatava aja jooksul sõlmitavate spetsiifiliste lepingute suhtes, mis sellel põhinevad; eelkõige seoses hindade ja, kui see on asjakohane, kavandatavate kogustega;

- f) „dünaamiline hankesüsteem” – täielikult elektrooniline menetlus üldkasutatavate toodete hangete korraldamiseks;
- g) „ettevõtja” – füüsiline või juriidiline isik, sealhulgas avaliku sektori asutus või selliste isikute ja/või asutuste rühm, kes pakub toodete tarnimist, ehitustööde tegemist või teenuste osutamist või kinnisvara;
- h) „hankedokument” – hankija esitatud või tema poolt viidatud dokument, milles kirjeldatakse hanke üksikasju või määratakse need kindlaks, sealhulgas:
 - i) artiklis 103 sätestatud avalikustamiskord;
 - ii) pakkumuse esitamise ettepanek;
 - iii) tehniline kirjeldus, mis hõlmab tehnilist kirjeldust ja asjaomaseid kriteeriume või võistleva dialoogi puhul kirjeldavaid dokumente;
 - iv) lepingu projekt;
- i) „lõplik haldusotsus” – haldusasutuse otsus, millel on lõplik ja siduv mõju selle riigi õigusaktide kohaselt, kus ettevõtja on asutatud või kus on hankija asukoht, või kohaldatavate liidu õigusaktide kohaselt;
- j) „keskne hankija” – hankija, kes korraldab keskseid hankeid ning võib asjakohasel juhul pakkuda ka hangete tugiteenuseid;
- k) „pakkuja” – pakkumuse esitanud ettevõtja;
- l) „taotleja” – ettevõtja, kes on taotlenud kutset osaleda või keda on kutsutud osalema piiratud hankemenetluses, konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses, võistlevas dialoogis, innovatsioonipartnerluses, ideekonkursis või läbirääkimistega hankemenetluses;
- m) „huvitatud pakkuja” – huvitatud pakkujate loetellu kantud ettevõtja, kellele tehakse ettepanek osalemistaotluse või pakkumuse esitamiseks;
- n) „alltöövõtja” – taotleja, pakkuja või töövõtja poolt välja pakutud ettevõtja, kes täidab osa lepingust. Alltöövõtjal ei ole hankija suhtes otseseid juriidilisi kohustusi.

2. Segaleping, mis hõlmab kaht või enamat hanke (ehitustööd, tärned või teenused) või kontsessiooni (ehitustööd või teenused) või mõlema liiki, sõlmitakse kooskõlas lepingu põhiesemeks oleva hanke liigi suhtes kohaldatavate sätetega.

3. Käesolevat jaotist, välja arvatud artiklid 105a–108, ei kohaldata toetuste suhtes ega artikli 125 lõike 8 kohaselt määratletud tehnilise abi lepingute suhtes, mis on sõlmitud Euroopa Investeerimispannga või Euroopa Investeerimisfondiga.

4. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad avaliku hanke lepingute ja kontsessioonilepingute täpsemat määratlust ja kohaldamisala, ühtse riigihangete klassifikaatori alusel kohaldatavat nomenklatuuri, segalepinguid, ettevõtjaid ning raamlepinguid ja neil põhinevaid erilepinguid, mis hõlmavad raamlepingute maksimaalset kehtivusaega ning vastavalt kas ühe või mitme ettevõtjaga sõlmitud raamlepingutel põhinevate erilepingute sõlmimist ja nende rakendamise meetodeid.”

7) Artiklit 102 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Kõikide lepingute sõlmimiseks kuulutatakse hankemenetlus välja võimalikult laiaulatuslikult, välja arvatud juhul, kui kasutatakse artikli 104 lõike 1 punktis d osutatud menetlust.

Lepingu hinnangulise maksumuse kindlaksmääramisel ei tohi olla eesmärgiks hoida kõrvale kohaldatavate eeskirjade täitmisest ning lepingut ei tohi sellisel eesmärgil osadeks jagada.

Hankija jagab lepingu asjakohasel juhul osadeks, võttes nõuetekohaselt arvesse ulatuslikku konkurentsi.”;

b) lisatakse järgmine lõige:

„3. Hankija ei kasuta raamlepinguid nõuetevastaselt ega sellisel viisil, millega kavatsetakse konkurentsi takistada, piirata või moonutada või seda tegelikult tehakse.”

8) Artikkel 103 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 103

Avalikustamiskord

1. Hankija avaldab hangete kohta, mille maksumus on võrdne artikli 118 lõikes 1 või artiklis 190 osutatud piirmääradega või ületab neid, *Euroopa Liidu Teatajas* järgmise teabe:

a) hanketeade menetluse algatamise kohta, välja arvatud artikli 104 lõike 1 punktis d osutatud menetluse korral;

b) lepingu sõlmimise teade menetluse tulemuste kohta.

2. Menetlused, mille maksumus jääb allapoole artikli 118 lõikes 1 või artiklis 190 osutatud piirmäärasid, tehakse teatavaks asjakohasel viisil.

3. Teatavad andmed lepingu sõlmimise kohta võib jätta avaldamata, kui nende avaldamine takistaks õigusnormide kohaldamist või oleks muul viisil vastuolus avalike huvidega, kahjustaks ettevõtjate õigustatud ärihuve või nendevahelist ausat konkurentsi.

4. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad hankemenetluste avalikustamise nõudeid, lähtudes nende maksumusest artikli 118 lõikes 1 osutatud piirmääradega võrreldes, avalikustamise võimalusi hankija poolt, austades täielikult mittediskrimineerimise põhimõtet, ning teadete sisu ja avaldamist.”

9) Artikkel 104 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 104

Hankemenetlused

1. Kontsessioonilepinguid või avaliku hanke lepinguid, sealhulgas raamlepinguid võib sõlmida järgmiste hankemenetluste kaudu:

a) avatud hankemenetlus;

b) piiratud hankemenetlus, sealhulgas dünaamilise hankesüsteemi kaudu;

c) ideekonkurss;

d) läbirääkimistega hankemenetlus, sealhulgas väljakuulutamiseta hankemenetlus;

e) võistlev dialoog;

f) konkurentsipõhine läbirääkimistega hankemenetlus;

g) innovatsioonipartnerlus;

h) osalemiskutsega hankemenetlus.

2. Avatud hankemenetluse puhul võib iga huvitatud ettevõtja esitada pakkumuse.

3. Piiratud hankemenetluse, võistleva dialoogi, konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse ja innovatsioonipartnerluse puhul võib iga ettevõtja esitada osalemistaotluse, esitades hankija poolt nõutava teabe. Hankija teeb pakkumuse esitamise ettepaneku kõikidele taotlejatele, kes vastavad valikukriteeriumidele ja ei ole üheski artiklis 106 ja 107 sätestatud olukorras.

Olenemata esimesest lõigust võib hankija piirata menetluses osalema kutsutavate taotlejate arvu objektiivsete ja mittediskrimineerivate valikukriteeriumide alusel, mis esitatakse hanketeates või osalemiskutses. Osalema kutsutud taotlejate arv peab olema piisav, et tagada tõeline konkurents.

4. Kõikide läbirääkimisi hõlmavate hankemenetluste puhul peab hankija pakkujatega läbirääkimisi esialgsete ja kõikide järgnevate pakkumuste või nende osade üle, välja arvatud lõplike pakkumuste üle, et parandada nende sisu. Läbirääkimisi ei peeta hankedokumentides täpsustatud miinimumnõuete ja kriteeriumide üle.

Hankija võib sõlmida lepingu esialgse pakkumuse alusel ilma läbirääkimisi pidamata, kui ta on hankedokumentides teatanud, et jätab endale võimaluse seda teha.

5. Hankija võib läbi viia:

- a) avatud või piiratud hankemenetlusi mis tahes ostude puhul;
- b) osalemiskutseid hõlmavaid hankemenetlusi artikli 118 lõikes 1 osutatud piirmäärast väiksema maksumusega lepingute sõlmimiseks, et teha eelvalik taotlejatest, kellele tehakse pakkumuse esitamise ettepanek tulevastes piiratud hankemenetlustes, või koostada loetelu huvitatud pakkujatest, kellele tehakse ettepanek esitada hankemenetluses osalemise taotlus või pakkumus;
- c) ideekonkurssi, et soetada kavand või projekt, mille žürii valib välja pärast selle konkursile esitamist;
- d) innovatsioonipartnerlust uuendusliku toote või teenuse või uuenduslike ehitustööde väljatöötamise ning selle tulemusena saadud asja, teenuste või ehitustööde hilisema ostmise eesmärgil;
- e) konkurentsipõhiseid läbirääkimistega hankemenetlusi või võistlevat dialoogi kontsessioonilepingute ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/24/EL (*) XIV lisas osutatud teenuste kohta sõlmitavate lepingute puhul, samuti juhtudel, mil avatud või piiratud hankemenetluse käigus esitati algse hankemenetluse lõpetamise järel üksnes ebakorrektsed või vastuvõetamatuid pakkumusi, ning juhtudel, kui seda tingivad konkreetsed asjaolud, mis on seotud muu hulgas lepingu eseme olemuse või keerukusega või konkreetse lepingu liigiga, nagu on üksikasjalikumalt osutatud käesoleva määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides;
- f) läbirääkimistega hankemenetlusi lepingute puhul, mille maksumus on väiksem artikli 118 lõikes 1 osutatud piirmääradest, või väljakuulutamisetähtaegade läbirääkimistega hankemenetlusi üksnes direktiivi 2014/24/EL kohaldamisalast välja jäävate konkreetsete hankeliikide puhul ning selgelt määratletud erakorraliste asjaolude puhul, nagu on sätestatud käesoleva määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides.

6. Dünaamiline hankesüsteem on kogu oma kehtivusaja jooksul avatud kõikidele ettevõtjatele, kes vastavad valikukriteeriumidele.

Hankija järgib kogu dünaamilise hankesüsteemi kehtivusaja jooksul piiratud hankemenetluse eeskirju.

7. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad hankemenetluste liike ja täiendavat üksikasjalikumat korda, mida kasutatakse lõikes 1 osutatud lepingute sõlmimiseks, lähtudes nende maksumusest artikli 118 lõikes 1 osutatud piirmääradega võrreldes, ning iga menetlusliigi puhul osalema kutsutavate taotlejate minimaalset arvu, eri menetluste läbiviimise täiendavaid tingimusi, dünaamilist hankesüsteemi ning ebakorrektsed või vastuvõetamatuid pakkumusi.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65)."

10) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 104a

Institutsioonidevahelised hanked ja ühishanked

1. Kui hankeleping või raamleping on kahe või enama institutsiooni, rakendusameti või artiklites 208 ja 209 osutatud organite huvides ning kui on võimalik suurendada tõhusust, võivad asjaomased hankijad korraldada hankemenetluse ja hallata selle tulemusel sõlmitavat lepingut või raamlepingut institutsioonidevahelistel alustel ühe hankija juhtimisel.

Nõukogu poolt ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames ELi lepingu V jaotise kohaselt loodud organid võivad samuti institutsioonidevahelistes menetlustes osaleda.

Raamlepingu tingimusi võib kohaldada ainult nende hankijate suhtes, kes on alates hankemenetluse algatamisest sel eesmärgil kindlaks määratud, ja raamlepingu poolteks olevate ettevõtjate suhtes.

2. Kui hankeleping või raamleping on vajalik institutsiooni ja liikmesriigi ühe või mitme hankija vahelise ühismeetme rakendamiseks, võivad kõnealune institutsioon ja hankijad korraldada hankemenetluse ühiselt.

Ühishanke võib korraldada Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) riikide ja liidu kandidaatriikidega, kui selline võimalus on eraldi ette nähtud kahe- või mitmepoolse lepinguga.

Ühise hankemenetluse puhul kohaldatakse institutsioonide suhtes kohaldatavaid menetlussätteid.

Kui liikmesriigi hankijale kuuluv või tema hallatav osa lepingu hinnangulisest kogumaksumusest on vähemalt 50 % või rohkem, või muudel nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib institutsioon otsustada, et ühishanke suhtes kohaldatakse liikmesriigi hankija suhtes kohaldatavaid menetlusreegleid, tingimusel et neid saab pidada institutsiooni omadega samaväärseteks.

Institutsioon ja liikmesriigi, EFTA riigi või liidu kandidaatriigi hankija, kes osalevad ühishankes, lepivad eelkõige kokku üksikasjaliku korra osalemistaotluste või pakkumuste hindamise, lepingu sõlmimise, lepingu suhtes kohaldatava õiguse ning vaidluste lahendamiseks pädeva kohtu osas.

3. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte institutsioonidevaheliste hangete üksikasjalike eeskirjade kohta.”

11) Artikkel 105 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 105

Hankemenetluse ettevalmistamine

1. Enne hankemenetluse algatamist võib hankija korraldada menetluse ettevalmistamiseks esialgse turu-uuringu.

2. Hankija määrab hankedokumentides kindlaks hankelepingu eseme, kirjeldades oma vajadusi ning hangitavate ehitustööde, tarnete või teenuste nõutavaid omadusi, ning esitab kohaldatavad kõrvalejätmise, valiku- ja hindamiskriteeriumid. Samuti märgib hankija, millistele miinimumnõuetele peavad kõik pakkumused vastama. Miinimumnõuded hõlmavad kohustust järgida lepingute täitmisel keskkonna-, sotsiaal- ja tööõigusest tulenevaid kohustusi, mis on sätestatud liidu või liikmesriigi õigusaktides, kollektiivlepingutes või kohaldatavates rahvusvahelistes sotsiaalvaldkonna ja keskkonnavaldkonnas konventsioonides, mis on loetletud direktiivi 2014/24/EL X lisas.

3. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte hankedokumentide sisu, eelkõige lepinguprojektide, keskkonnavaldkonna, sotsiaalvaldkonna või muude erimärgiste omaduste, normide ja standardite ning esialgset turu-uuringut käsitlevate üksikasjalike eeskirjade kohta.”

12) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 105a

Liidu finantshuve kaitse riskide avastamise ja halduskaristuste kohaldamise teel

1. Selleks et kaitsta liidu finantshuve, loob komisjon varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteemi ning haldab seda.

Selle süsteemi eesmärk on hõlbustada järgmist:

- a) liidu finantshuve ähvardavate ohtude varajane avastamine,
- b) ühes artikli 106 lõikes 1 nimetatud kõrvalejätmist põhjustavas olukorras olevate ettevõtjate kõrvalejätmine hankemenetlustest,
- c) ettevõtjale rahalise karistuse määramine vastavalt artikli 106 lõikele 13.

2. Otsuse ettevõtja menetlusest kõrvalejätmise ja/või rahalise karistuse määramise kohta teeb hankija. Selline otsus tugineb lõplikule kohtuotsusele või lõplikule haldusotsusele.

Artikli 106 lõikes 2 osutatud olukordade puhul edastab hankija küsimuse artiklis 108 osutatud toimkonnale, et tagada nende olukordade tsentraliseeritud hindamine. Nendel juhtudel võtab hankija oma otsuse vastu esialgse õigusliku hinnangu alusel, võttes arvesse toimkonna soovitusi.

Kui hankija otsustab toimkonna soovitusel kõrvale kalduda, põhjendab ta oma otsust toimkonnale.

3. Artiklis 107 osutatud juhtudel lükkab hankija ettevõtja pakkumuse tagasi.”

13) Artikkel 106 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 106

Kõrvalejätmise kriteeriumid ja halduskaristused

1. Hankija jätab ettevõtja käesoleva määrusega reguleeritud hankemenetlustest osalemisest kõrvale, kui

- a) ettevõtja on pankrotis, tema suhtes on alatatud maksejõuetus- või likvideerimismenetlus, tema vara haldab likvideerija või kohus, ta on sõlminud kokkuleppe võlausaldajatega, peatanud äritegevuse või on liikmesriigi õigusnormide alusel toimuva samalaadse menetluse tõttu analoogses olukorras;
- b) lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega on tõendatud, et ettevõtja on jätnud täitmata selliseid maksude või sotsiaalkindlustusmaksete tasumisega seotud kohustused, mis tulenevad tema asukohariigi, hankija asukohariigi või lepingu täitmise kohaks oleva riigi õigusest;
- c) lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega on tõendatud, et ettevõtja on süüdi ametialaste käitumisreeglite raskes rikkumises, olles rikkunud selle kutseala suhtes kohaldatavaid õigusnorme või eetilisi standardeid, mille esindaja ta on, või süülises tegevuses, mis mõjutab tema ametialast usaldusväarsust, kui selline tegevus osutab süülikele tahtlusele või raskele hooletusele, sealhulgas eelkõige järgmisele:
 - i) hankemenetlusest kõrvalejätmise aluste puudumise või valikukriteeriumide täitmise või lepingu täitmise kontrollimiseks nõutavate andmete moonutamine pettuse või hooletuse teel;

- ii) teiste ettevõtjatega kokkuleppe sõlmimine konkurentsi moonutamise eesmärgil;
 - iii) intellektuaalomandi õiguste rikkumine;
 - iv) püüe mõjutada hankemenetluse ajal hankija otsustusprotsessi;
 - v) püüe saada konfidentsiaalseid andmeid, mis võivad anda ettevõtjale hankemenetluses põhjendamatu eelise;
- d) lõpliku kohtuotsusega on tõendatud, et ettevõtja on süüdi ühes järgnevas rikkumises:
- i) pettus nõukogu 26. juuli 1995. aasta aktiga (*) koostatud Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse konventsiooni artikli 1 tähenduses;
 - ii) korruptsioon, nagu on määratletud nõukogu 26. mai 1997. aasta aktiga koostatud Euroopa ühenduste ametnike või Euroopa Liidu liikmesriikide ametnikega seotud korruptsiooni vastu võitlemise konventsiooni (**) artiklis 3 ning nõukogu raamotsuse 2003/568/JSK (***) artikli 2 lõikes 1 ning hankija või ettevõtja asukohariigi või lepingu täitmise kohaks oleva riigi õigusest;
 - iii) osalemine kuritegelikus organisatsioonis, nagu on määratletud nõukogu raamotsuse 2008/841/JSK (****) artiklis 2;
 - iv) rahapesu või terrorismi rahastamine, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/60/EÜ artiklis 1 (*****);
 - v) terroriaktide toimepanek või terroristliku tegevusega seotud õigusrikkumised, nagu on määratletud vastavalt nõukogu raamotsuse 2002/475/JSK (*****) artiklites 1 ja 3, või õigusrikkumisele üleskutsumine, sellele kaasaaitamine või sellele kihutamine ning selle katse, nagu on osutatud kõnealuse otsuse artiklis 4;
 - vi) laste tööjõu kasutamine või muud inimkaubanduse vormid, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/36/EL (*****) artiklis 2;
- e) eelarvest rahastatava lepingu täitmisel on ettevõtja peamiste kohustuste täitmise osas esinenud märkimisväärsed puudujääke, mille tulemusel on tulnud leping ennetähtaegselt lõpetada või kohaldada leppetrahve või muid lepingujärgseid karistusi, või mis avastati eelarvevahendite käsutaja, OLAFi või kontrollikoja poolt tehtud kontrollide, auditite või juurdluste käigus;
- f) lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega on tõendatud, et ettevõtja on eiranud eeskirju nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 (*****) artikli 1 lõike 2 tähenduses.
2. Lõpliku kohtuotsuse või, kui see on kohaldatav, lõpliku haldusotsuse puudumisel lõike 1 punktides c, d ja f nimetatud juhtudel või lõike 1 punktis e nimetatud juhul jätab hankija ettevõtja menetlusest kõrvale kõnealustes punktides osutatud tegevuse esialgse õigusliku klassifikatsiooni alusel, võttes arvesse artiklis 108 osutatud toimikonna soovitus sisalduvaid tuvastatud asjaolusid või muid järeldusi.

Esimeses lõigus osutatud esialgne hinnang ei mõjuta asjaomase ettevõtja tegevuse hindamist liikmesriikide pädevate asutuste poolt liikmesriigi õiguse kohaselt. Viivitamatult pärast lõplikust kohtuotsusest või lõplikust haldusotsusest teavitamist vaatab hankija läbi oma otsuse jätta ettevõtja menetlusest kõrvale ja/või määrata rahaline karistus. Kui lõplikus kohtuotsuses või lõplikus haldusotsuses ei ole kõrvalejätmise kestust kindlaks määratud, teeb hankija seda tuvastatud asjaolude ja järelduste alusel ning artiklis 108 osutatud toimikonna soovitus arvesse võttes.

Kui kõnealuses lõplikus kohtuotsuses või lõplikus haldusotsuses leitakse, et ettevõtja ei ole süüdi esialgse õigusliku hinnangu kohases tegevuses, mille alusel ta menetlusest kõrvale jäeti, tühistab hankija viivitamatult kõnealuse kõrvalejätmise ja/või maksab asjakohasel juhul tagasi mis tahes määratud rahalised karistused.

Esimeses lõigus osutatud asjaolud ja järeldused hõlmavad eelkõige järgmist:

- a) kontrollikoja, OLAFi või siseauditi korraldatud auditite või juurdluste või eelarvevahendite käsutaja vastutusel korraldatud mis tahes muu kontrolli, auditi või kontrollimise käigus kindlaks tehtud asjaolud;
- b) mittelõplikud haldusotsused, mis võivad hõlmata kutse-eetika standardite kohaldamise kontrolli eest vastutava pädeva järelevalveorgani võetud distsiplinaarmedeid;
- c) EKP, EIP, Euroopa Investeeringufondi või rahvusvaheliste organisatsioonide otsused;
- d) liidu konkurentsieeskirjade rikkumist puudutavad komisjoni otsused või liidu või liikmesriigi konkurentsioiguse rikkumist puudutavad riikliku pädeva asutuse otsused.

3. Kõik hankija artiklite 106–108 kohased otsused või, kui see on kohaldatav, kõik artiklis 108 osutatud toimkonna soovitused tehakse kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ning võttes eelkõige arvesse olukorra tõsidust, sealhulgas selle mõju liidu finantshuvidale ja mainele, kõnealusest rikkumisest möödunud ajavahemikku, rikkumise kestust ja kordumist, tahtlikku tegutsemist või hooletuse raskusastet, käesoleva artikli lõike 1 punkti b puhul asjaomast piiratud summat ning mis tahes muid leevendavaid asjaolusid, näiteks seda, mil määral teeb ettevõtja koostööd asjaomase pädeva asutusega või annab uurimise läbiviimisesse oma panuse, mida hankija tunnustab, või kõrvalejätmist põhjustavast olukorrast teatamine käesoleva artikli lõikes 10 osutatud kinnituse kaudu.

4. Hankija jätab ettevõtja menetlusest kõrvale juhul, kui ühes või mitmes lõike 1 punktides c–f osutatud olukorras on isik, kes on selle ettevõtja haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liige või kellel on volitused seda ettevõtjat esindada, tema nimel otsuseid teha või seda kontrollida. Samuti jätab hankija ettevõtja menetlusest kõrvale juhul, kui selle ettevõtja võlgade eest piiramatut vastutust kandev füüsiline või juriidiline isik on ühes või mitmes lõike 1 punktis a või b osutatud olukorras.

5. Eelarve kaudse täitmise korral koos kolmandate riikidega võib komisjon, võttes asjakohasel juhul arvesse artiklis 108 osutatud toimkonna soovitusi, teha otsuse kõrvalejätmise kohta ja/või määrata rahalise karistuse käesolevas artiklis sätestatud tingimustel, kui selleks artikli 58 lõike 1 punkti c kohaselt volitatud kolmas riik jätab selle tegemata. See ei mõjuta kolmanda riigi artikli 60 lõike 3 kohast kohustust vältida, tuvastada ja kõrvaldada eeskirjade eiramisi ja pettusi ning neist teatada või teha otsus kõrvalejätmise kohta või määrata rahaline karistus.

6. Käesoleva artikli lõikes 2 osutatud juhtudel võib hankija jätta ettevõtja ajutiselt menetlusest kõrvale ilma artiklis 108 osutatud toimkonna eelneva soovituseta juhul, kui asjaomase ettevõtja osalemine hankemenetluses ohustaks tõsiselt ja otseselt liidu finantshuve. Sellisel juhul pöördub hankija viivitamatult toimkonna poole ja teeb lõpliku otsuse hiljemalt 14 päeva jooksul pärast toimkonna soovitusi saamist.

7. Hankija, võttes asjakohasel juhul arvesse artiklis 108 osutatud toimkonna soovitusi, ei jäta ettevõtjat hankemenetluses osalemisest kõrvale järgmistel juhtudel:

- a) ettevõtja on võtnud käesoleva artikli lõikes 8 osutatud parandusmeetmeid, tõendades seeläbi oma usaldusväärsust. Seda punkti ei kohaldata käesoleva artikli lõike 1 punktis d osutatud juhul;
- b) piiratud ajavahemiku jooksul ja kuni käesoleva artikli lõikes 8 osutatud parandusmeetmete vastuvõtmiseni on see vältimatu, et tagada teenuste osutamise jätkumine;
- c) kõnealune kõrvalejätmine oleks käesoleva artikli lõikes 3 osutatud kriteeriumide alusel ebaproportsionaalne.

Lisaks ei kohaldata käesoleva artikli lõike 1 punkti a ostude korral, mis tehakse erakordselt soodsatel tingimustel kas oma äritegevust lõpetavalt tarnijalt või maksejõuetusmenetlust teostavatelt likvideerijatelt, võlausaldajatega sõlmitud kokkuleppe või liikmesriigi õigusnormidele vastava muu samalaadse menetluse korral.

Hankija täpsustab käesoleva lõike esimeses ja teises lõigus osutatud juhtudel, mil ta ei jäta ettevõtjat hankemenetluses osalemisest kõrvale, selle otsuse põhjused ja teavitab nendest artiklis 108 osutatud toimkonda.

8. Lõikes 7 osutatud meetmed menetlusest kõrvalejätmist põhjustava olukorra parandamiseks võivad eelkõige hõlmata järgmist:

- a) meetmed kõrvalejätmist põhjustava olukorra aluste kindlaksmääramiseks ning konkreetsed ettevõtja asjaomases tegevusvaldkonnas võetavad tehnilised ning töökorralduse ja töötajatega seotud meetmed, mis võimaldavad kõnealust tegevust parandada ja vältida selle kordumist;
- b) tõendid, et ettevõtja on võtnud meetmeid, et hüvitada või heastada kõrvalejätmist põhjustava olukorra aluseks olevate asjaolude tõttu liidu finantshuvidele tekitatud kahju;
- c) tõendid, et ettevõtja on maksnud pädeva asutuse poolt määratud mis tahes trahvi või tasunud lõike 1 punktis b osutatud mis tahes maksud või sotsiaalkindlustusmaksed või taganud nende tasumise.

9. Hankija, võttes asjakohasel juhul arvesse artiklis 108 osutatud toimkonna läbi vaadatud soovitusi, vaatab *ex officio* või nimetatud ettevõtja taotluse alusel viivitamatult läbi oma otsuse menetlusest kõrvalejätmise kohta, kui kõnealune ettevõtja on võtnud parandusmeetmeid, mis on piisavad tema usaldusväärsuse tõendamiseks, või on esitanud uusi andmeid, mis tõendavad, et enam ei ole käesoleva artikli lõikes 1 osutatud menetlusest kõrvalejätmist põhjustavat olukorda.

10. Taotleja või pakkuja teatab osalemistaotluse või pakkumuse esitamisel, kas ta on mõnes käesoleva artikli lõikes 1 või artikli 107 lõikes 1 osutatud olukorras ning kas ta on sellisel juhul võtnud mõne käesoleva artikli lõike 7 punktis a osutatud parandusmeetme. Asjakohasel juhul esitab taotleja või pakkuja sama kinnituse allkirjastatuna selle üksuse poolt, kelle suutlikkusele ta kavatseb toetuda. Hankija võib kõnealustest nõuetest loobuda väga väikese maksumusega lepingute puhul, mis määratletakse artikli 210 kohaselt vastu võetavates delegeeritud aktides.

11. Hankija asjaomase taotluse korral ning, kui see on vajalik menetluse nõuetekohaseks läbiviimiseks, esitavad taotleja või pakkuja ja üksus, kelle suutlikkusele taotleja või pakkuja kavatseb toetuda, järgmise teabe:

- a) nõuetekohased tõendid selle kohta, et taotleja, pakkuja või üksus ei ole ühes lõikes 1 osutatud kõrvalejätmist põhjustavas olukorras;
- b) teave isikute kohta, kes on selle taotleja, pakkuja või üksuse haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liikmed või kellel on volitused seda taotlejat, pakkujat või üksust esindada, tema nimel otsuseid teha või teda kontrollida, ning asjakohased tõendid selle kohta, et kõnealune isik või kõnealused isikud ei ole lõike 1 punktides c–f osutatud kõrvalejätmist põhjustavates olukordades;
- c) asjakohased tõendid selle kohta, et asjaomase taotleja või pakkuja võlgade eest piiramatut vastutust kandev füüsiline või juriidiline isik ei ole ühes lõike 1 punktis a või b osutatud kõrvalejätmist põhjustavas olukorras.

12. Hankija võib kohaldada lõikeid 1–11 ka alltöövõtja suhtes. Sellisel juhul nõuab hankija, et taotleja või pakkuja vahetaks välja alltöövõtja või üksuse, kelle suutlikkusele taotleja või pakkuja kavatseb toetuda ja kes on kõrvalejätmist põhjustavas olukorras.

13. Hoiatava mõju tagamiseks võib hankija, võttes asjakohasel juhul arvesse artiklis 108 osutatud toimkonna soovitusi, määrata rahalise karistuse ettevõtjale, kes on üritanud saada juurdepääsu liidu vahenditele, osaledes hankemenetluses või esitades osalemistaotluse, olles seejuures ilma sellest lõike 10 kohaselt teavitamata ühes järgnevalt loetletud kõrvalejätmist põhjustavas olukorras:

- a) käesoleva artikli lõike 1 punktides c, d, e ja f osutatud olukordade puhul alternatiivina ettevõtja menetlusest kõrvalejätmise otsusele, kui kõrvalejätmine oleks käesoleva artikli lõikes 3 osutatud kriteeriumide alusel ebaproportsionaalne;
- b) käesoleva artikli lõike 1 punktides c, d ja e osutatud olukordade puhul lisaks liidu finantshuvide kaitsmiseks vajalikule kõrvalejätmisele, kui ettevõtja süstemaatilise ja korduva tegevuse eesmärgiks on saada põhjendamatult ligipääs liidu vahenditele.

Rahaline karistus moodustab 2–10 % lepingu kogumaksumusest.

14. Hankemenetlusest kõrvalejätmise kestus ei tohi ületada ühtegi järgmistest ajavahemikest:

- a) liikmesriigi lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega määratud kõrvalejätmise kestus, kui see on kindlaks määratud;
- b) viis aastat lõike 1 punktis d osutatud juhtudel;
- c) kolm aastat lõike 1 punktides c, e ja f osutatud juhtudel.

Ettevõtja jäetakse menetlusest kõrvale nii kauaks, kuni ta on ühes lõike 1 punktides a ja b osutatud olukorras.

15. Ettevõtja kõrvalejätmise ja/või talle rahalise karistuse määramise aegumistähtaeg on viis aastat, mis arvutatakse alates ükskõik millisest järgnevalt nimetatud kuupäevast:

- a) käesoleva artikli lõike 1 punktides b, c, d ja e osutatud juhtudel alates kõrvalejätmist põhjustava tegevuse kuupäevast või kui tegemist on pideva või korduva tegevusega, siis selle lõpetamise kuupäevast;
- b) käesoleva artikli lõike 1 punktides b, c ja d osutatud juhtudel alates liikmesriigi kohtu lõpliku otsuse või lõpliku haldusotsuse kuupäevast.

Aegumistähtaaja katkestab komisjoni, OLAFi, artiklis 108 osutatud toimkonna või eelarve täitmisega seotud mis tahes üksuse akt, millest on ettevõtjale teada antud ja mis on seotud juurdluste või kohtumenetlustega. Uus aegumistähtaeg algab katkestamisele järgneval päeval.

Käesoleva artikli lõike 1 punkti f puhul kohaldatakse kõrvalejätmisele ja/või ettevõtjale rahalise karistuse määramisele määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 artiklis 3 sätestatud aegumistähtaega.

Kui ettevõtja võidakse menetlusest kõrvale jätta mitmel käesoleva artikli lõikes 1 loetletud põhjusel, kohaldatakse neist kõige tõsisemale alusele vastavat aegumistähtaega.

16. Selleks, et vajaduse korral tugevdada kõrvalejätmise ja/või rahalise karistuse hoiatavat mõju, avaldab komisjon käesoleva artikli lõike 1 punktides c, d, e ja f osutatud juhtudel, kui hankija ei otsusta teisiti, oma veebisaidil järgmise teabe kõrvalejätmise ja, kui see on kohaldatav, rahalise karistuse kohta:

- a) asjaomase ettevõtja nimi;
- b) kõrvalejätmist põhjustav olukord, viidates käesoleva artikli lõikele 1;
- c) kõrvalejätmise kestus ja/või rahalise karistuse summa.

Kui otsus kõrvalejätmise ja/või rahalise karistuse määramise kohta on tehtud käesoleva artikli lõikes 2 osutatud esialgse õigusliku hinnangu alusel, märgitakse avalikustamisel, et lõplik kohtuotsus või, kui see on asjakohane, lõplik haldusotsus puudub. Sellistel juhtudel avaldatakse viivitamatult teave mis tahes apellatsioonkaebuste, nende seisu ja tulemuste kohta ning hankija mis tahes läbivaadatud otsuse kohta. Kui on määratud rahaline karistus, märgitakse avalikustamisel ära ka see, kas see on tasutud.

Hankija teeb teabe avaldamise otsuse vastavalt olukorrale kas pärast asjaomast lõplikku kohtuotsust või, kui see on asjakohane, lõplikku haldusotsust või artiklis 108 osutatud toimkonna soovitusel. Nimetatud otsus jõustub kolme kuu möödumisel pärast sellest ettevõtjale teatamist.

Avaldatud teave eemaldatakse niipea, kui kõrvalejätmise kestus on lõppenud. Rahalise karistuse puhul eemaldatakse avalikustatud teave kuue kuu möödumisel pärast selle tasumist.

Isikuandmetega seoses teavitab hankija ettevõtjat määruse (EÜ) nr 45/2001 kohaselt tema andmekaitse eeskirjade kohastest kohaldatavatest õigustest ning kõnealuste õiguste kasutamiseks kättesaadavatest menetlustest.

17. Käesoleva artikli lõikes 16 osutatud teavet ei avaldata ühegi järgmise asjaolu korral:

- a) kui on vaja kaitsta juurdlust või liikmesriigi kohtumenetluse konfidentsiaalsust;
- b) kui avalikustamine põhjustaks asjaomasele ettevõtjale ebaproportsionaalset kahju või oleks muul moel ebaproportsionaalne, võttes aluseks käesoleva artikli lõikes 3 osutatud proportsionaalsuse kriteeriumid ja rahalise karistuse suuruse;
- c) kui see puudutab füüsilist isikut, välja arvatud juhul, kui isikuandmete avalikustamine on erandkorras õigustatud muu hulgas rikkumise raskuse või selle mõju tõttu liidu finantshuvidele. Sellisel juhul võetakse teabe avaldamise otsuse puhul asjakohaselt arvesse õigust eraelu puutumatusel ja määrusega (EÜ) nr 45/2001 ette nähtud muid õigusi.

18. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad käesoleva artikli lõikes 10 osutatud kinnituse sisu ning käesoleva artikli lõike 11 punktis a osutatud tõendeid selle kohta, et ettevõtja ei ole üheski kõrvalejätmist põhjustavas olukorras, viidates sealhulgas direktiivi 2014/24/EL artikli 59 lõikes 2 sätestatud Euroopa ühtsele hankedokumentidele, ning olukordi, milles hankija võib või ei või nõuda kõnealuse kinnituse või tõendite esitamist.

(*) EÜT C 316, 27.11.1995, lk 48.

(**) EÜT C 195, 25.6.1997, lk 1.

(***) Nõukogu 22. juuli 2003. aasta raamotsus 2003/568/JSK korruptsioonivastase võitluse kohta erasektoris (ELT L 192, 31.7.2003, lk 54).

(****) Nõukogu 24. oktoobri 2008. aasta raamotsus 2008/841/JSK organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse kohta (ELT L 300, 11.11.2008, lk 42).

(*****) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2005. aasta direktiiv 2005/60/EÜ rahandussüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimise kohta (ELT L 309, 25.11.2005, lk 15).

(*****) Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/475/JSK terrorismivastase võitluse kohta (EÜT L 164, 22.6.2002, lk 3).

(*****) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta direktiiv 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/629/JSK (ELT L 101, 15.4.2011, lk 1).

(*****) Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1)."

14) Artikkel 107 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 107

Hankemenetluses tehtud pakkumuse tagasilükkamine

1. Hankija ei sõlmi lepingut hankemenetluses osalenud ettevõtjaga, kes on

- a) artikli 106 kohases kõrvalejätmist põhjustavas olukorras;
- b) hankemenetluses osalemiseks vajalike andmetena esitanud valeandmeid või on nõutavad andmed esitamata jätnud;
- c) varem osalenud hankedokumentide ettevalmistamisel, millest tulenevat konkurentsi moonutamist ei saa heastada.

2. Enne ettevõtja hankemenetluses tehtud pakkumuse tagasilükkamise otsuse tegemist annab hankija ettevõtjale võimaluse esitada oma seisukoht, välja arvatud juhul, kui tagasilükkamine on lõike 1 punkti a kohaselt põhjendatud kõrvalejätmise otsusega, mis on ettevõtja suhtes tehtud pärast tema seisukoha kontrollimist.

3. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad konkurentsi moonutamise vältimise meetmeid, ning kinnitust ja tõendeid selle kohta, et ettevõtja ei ole ühes käesoleva artikli lõikes 1 loetletud olukorras.”

15) Artikkel 108 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 108

Varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteem

1. Käesoleva määruse artiklis 105a osutatud varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteemi kaudu vahetatav teave koondatakse komisjoni loodud andmebaasi ning seda hallatakse täielikus kooskõlas õigusega eraelu puutumatusele ning määrusega (EÜ) nr 45/2001 sätestatud muude õigustega („andmebaas”).

Andmebaasi sisestab teabe asjaomane hankija käimasoleva hankemenetluse ja olemasolevate lepingute kontekstis pärast asjaomase ettevõtja teavitamist. Sellise teavitamise võib erandkorras edasi lükata, kui seda on vaja mõjuvate õiguslikel põhjustel, et kaitsta juurdluse või liikmesriigi kohtumenetluse konfidentsiaalsust, seni kuni kõnealuseid konfidentsiaalsuse kaitsmiseks vajalikke mõjuvaid õiguslikke põhjuseid enam ei esine.

Kooskõlas määrusega (EÜ) nr 45/2001 on igal ettevõtjal, kelle suhtes kohaldatakse varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteemi, õigus saada komisjonile taotluse esitamisel teavet andmebaasis säilitatavate andmete kohta.

Kõnealuses andmebaasis sisalduvat teavet ajakohastatakse asjakohasel juhul pärast andmete parandamist, kustutamist või muutmist. See avaldatakse üksnes kooskõlas käesoleva määruse artikli 106 lõigetega 16 ja 17.

2. Liidu finantshuve ähvardavate ohtude varajane avastamine, nagu on osutatud käesoleva määruse artikli 105a lõike 1 punktis a, põhineb tabelil, mille edastab komisjonile:

- a) Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013 (*) juhul, kui käimasoleva OLAFi juurdluse käigus selgub et, liidu finantshuvide kaitseks võib olla asjakohane võtta ettevaatusabinõusid, võttes nõuetekohaselt arvesse menetlus- ja põhiõiguste austamist ning rikkumisest teatajate kaitset;
- b) komisjoni, komisjoni loodud Euroopa ameti või rakendusameti eelarvevahendite käsutaja juhul, kui on tegemist oletatava ametialaste käitumisreeglite raske rikkumise, eeskirjade eiramise, pettuse, korruptsiooni või lepingu olulise rikkumisega;
- c) institutsioon, Euroopa amet või muu, käesoleva lõike punktis b nimetatata asutus või organjuhul, kui on tegemist oletatava ametialaste käitumisreeglite raske rikkumise, eeskirjade eiramise, pettuse, korruptsiooni või lepingu olulise rikkumisega;
- d) käesoleva määruse artikli 59 kohaselt eelarvet täitvad üksused avastatud pettuse ja/või eeskirjade eiramise korral juhul, kui seda nõuavad valdkondlikud eeskirjad;
- e) käesoleva määruse artikli 60 kohaselt eelarvet täitvad üksused avastatud pettuse ja/või eeskirjade eiramise korral.

3. Välja arvatud juhul, kui teave tuleb esitada vastavalt valdkondlikele eeskirjadele, hõlmab käesoleva artikli lõike 2 kohaselt esitatav teave järgmist:

- a) asjaomase ettevõtja identifitseerimisandmed;
- b) ülevaade avastatud ohtudest või juhtumi asjaoludest;

c) teave, mis võiks aidata eelarvevahendite käsutajal teha käesoleva artikli lõikes 4 osutatud kontrolli või teha artikli 106 lõikes 1 või 2 osutatud kõrvalejätmise otsuse või artikli 106 lõikes 13 osutatud rahalise karistuse määramise otsuse;

d) vajaduse korral edastatava teabe konfidentsiaalsuse tagamiseks vajalikud erimeetmed, sealhulgas meetmed tõendusmaterjali kaitsmiseks, et kaitsta juurdlust või kohtumenetlust liikmesriigis.

4. Komisjon edastab käesoleva artikli lõikes 3 osutatud teabe viivitamata komisjoni ja tema rakendusametite eelarvevahendite käsutajatele ning kõikidele teistele institutsioonidele, organitele, Euroopa ametitele ja asutustele, et nad saaksid teha vajalikku kontrolli oma käimasoleva hankemenetluse ja olemasolevate lepingute suhtes.

Neid kontrolle tehes kasutab eelarvevahendite käsutaja oma volitusi, nagu on ette nähtud artiklis 66, ega lähe kaugemale hankedokumentide tingimustest ja lepingulistest sätetest.

Käesoleva artikli lõike 3 kohaselt edastatava teabe säilitamisaeg ei ole pikem kui üks aasta. Kui selle ajavahemiku jooksul teeb hankija toimkonnale ülesandeks esitada soovitus kõrvalejätmise juhtumi kohta, võidakse seda ajavahemikku pikendada seni, kuni hankija on otsuse teinud.

5. Hankija võib teha otsuse kõrvalejätmise ja/või rahalise karistuse määramise ning asjakohase teabe avaldamise kohta üksnes pärast toimkonna soovitusel saamist, kui kõnealune otsus põhineb artikli 106 lõikes 2 osutatud esialgsel hinnangul.

6. Toimikond kutsutakse kokku artiklis 117 osutatud iga hankija taotlusel.

7. Toimkonna koosseis on järgmine:

a) alaline kõrgetasemeline sõltumatu esimees;

b) kaks komisjoni kui süsteemi omaniku esindajat, kes esitavad ühise seisukoha; ning

c) üks taotluse esitanud hankija esindaja.

Toimkonna koosseis peab tagama asjakohaste õiguslike ja tehniliste ekspertteadmiste olemasolu.

Toimkonda abistab komisjonile alluv alaline sekretariaat, kes tagab toimkonna järjepideva haldamise.

8. Toimikond tegutseb järgmise korra kohaselt:

a) taotluse esitanud hankija esitab juhtumi toimkonnale, edastades käesoleva artikli lõikes 3 osutatud vajaliku teabe, artikli 106 lõikes 2 osutatud asjaolud ja järeldused ning väidetavalt kõrvalejätmist põhjustava olukorra aluseks oleva olukorra kirjelduse;

b) toimikond edastab ettevõtjale viivitamata kõnealused asjaolud ja neile antud esialgse õigusliku hinnangu, mida võidakse käsitada artikli 106 lõike 1 punktides c, d, e ja f osutatud menetlusest kõrvalejätmist põhjustava olukorrana ja/või mille tagajärg võib olla rahaline karistus. Toimikond esitab samaaegselt sama teabe teistele hankijatele;

c) enne mis tahes soovitusel vastuvõtmist annab toimikond ettevõtjale ja teavitatud hankijatele võimaluse oma seisukoha esitamiseks. Ettevõtjal ja teavitatud hankijatel on oma seisukoha esitamiseks aega vähemalt 15 päeva;

- d) artikli 106 lõike 1 punktides d ja f osutatud juhtudel võib käesoleva lõike punktis b osutatud teavitamise ja käesoleva lõike punktis c osutatud võimaluse andmise erandkorras edasi lükata, kui seda on vaja mõjuvatel õiguslikel põhjustel, et kaitsta juurdluse või liikmesriigi kohtumenetluse konfidentsiaalsust, seni kuni kõnealuseid konfidentsiaalsuse kaitsmiseks vajalikke mõjuvaid õiguslikke põhjuseid enam ei esine;
- e) kui hankija taotlus põhineb muu hulgas OLAFi edastatud teabel, teeb OLAF toimekonnaga koostööd kooskõlas määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013, võttes nõuetekohaselt arvesse menetlus- ja põhiõiguste austamist ning rikkumisest teatajate kaitset;
- f) toimekond võtab oma soovitusel vastu 45 päeva jooksul pärast hankija taotluse kättesaamist. Kui toimekond küsib ettevõtjalt lisateavet, pikendatakse seda ajavahemikku kuni 15 päeva võrra. Erandlikel ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib toimekond oma soovitusel vastuvõtmise ajavahemikku veelgi pikendada kuni ühe kuu võrra. Kui ettevõtja oma seisukohta või nõutud teavet kindlaksmääratud tähtaja jooksul ei esita, võib toimekond oma soovitusel vastu võtta.

9. Toimekonna soovitus menetlusest kõrvalejätmise ja/või rahalise karistuse määramise kohta hõlmab asjakohasel juhul järgmisi elemente:

- a) artikli 106 lõikes 2 osutatud asjaolud või järeldused ning nende esialgne õiguslik hinnang;
- b) hinnang rahalise karistuse määramise vajaduse ja selle karistuse suuruse kohta;
- c) hinnang asjaomase ettevõtja kõrvalejätmise vajaduse kohta ja juhul, kui see on vajalik, kõnealuse kõrvalejätmise soovitatav kestus;
- d) hinnang selle kohta, kas kõrvale jäetud ja/või rahalise karistuse saanud ettevõtjaga seotud teave on vaja avaldada;
- e) hinnang ettevõtja võetud parandusmeetmete kohta (kui neid võeti).

Kui hankija kavatseb teha toimekonna poolt soovitatust rangema otsuse, tagab ta, et kõnealuse otsuse vastuvõtmisel järgitakse nõuetekohaselt õigust ärakuulamisele ja isikuandmete kaitse nõudeid.

10. Toimekond vaatab kõrvalejätmise kestuse jooksul oma soovitusel läbi hankija taotlusele artikli 106 lõikes 9 osutatud juhtudel või pärast seda, kui teatatakse lõplikust kohtuotsusest või lõplikust haldusotsusest, ning määrab kindlaks kõrvalejätmise alused artikli 106 lõike 2 teise lõigu kohaselt, kui kõnealuses otsuses ei määrata kõrvalejätmise kestust.

Toimekond teavitab oma soovitusel läbivaatamisest viivitamata taotluse esitanud hankijat, kes vaatab seejärel oma otsuse läbi.

11. Euroopa Liidu Kohtul on täielik pädevus vaadata läbi otsused, millega hankija jätab ettevõtja menetlusest kõrvale ja/või määrab ettevõtjale rahalise karistuse, sh otsused, millega lühendatakse või pikendatakse kõrvalejätmise kestust ja/või tühistatakse määratud rahaline karistus või vähendatakse või suurendatakse seda.

12. Komisjon tagab kõikidele artikli 58 kohaselt eelarve täitmises osalevatele üksustele juurdepääsu artikli 106 kohaseid kõrvalejätmise otsuseid käsitlevale teabele, et nad saaksid kontrollida, kas süsteemis on teavet kõrvalejätmise kohta, eesmärgiga võtta kõnealust teavet asjakohasel juhul ja omal vastutusel arvesse, kui nad sõlmivad eelarve täitmisel lepinguid.

13. Osana komisjoni iga-aastasest aruandest Euroopa Parlamendile ja nõukogule, nagu on osutatud ELi toimimise lepingu artikli 325 lõikes 5, esitab komisjon koondteabe hankijate poolt käesoleva määruse artiklite 105a–108 kohaselt võetud otsuste kohta. Selles aruandes antakse ka lisateavet kõigi otsuste kohta, mille hankijad on teinud käesoleva määruse artikli 106 lõike 7 punkti b ja käesoleva määruse artikli 106 lõike 17 punkti b alusel, ning hankijate otsuste kohta kalduda käesoleva määruse artikli 105a lõike 2 kolmanda lõigu kohaselt kõrvale toimekonna soovitusel.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud teabe andmisel võetakse nõuetekohaselt arvesse konfidentsiaalsuse nõudeid ning eelkõige ei lubata asjaomase ettevõtja identifitseerimist.

14. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad liidu finantshuvide kaitse süsteemi, sealhulgas selle andmebaasi ja standardseid menetlusi, toimikonna korraldust ja koosseisu, esimehe ametisse nimetamist ja sõltumatust ning esimehe ja toimikonna liikmete huvide konfliktide ennetamist ja lahendamist.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1)."

16) Artikkel 109 jäetakse välja.

17) Artikkel 110 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 110

Lepingu sõlmimine

1. Leping sõlmitakse hindamiskriteeriumide alusel, eeldusel et hankija on kontrollinud, et täidetud on järgmised tingimused:

- a) pakkumus vastab hankedokumentides kindlaks määratud miinimumnõuetele;
- b) taotleja või pakkuja ei ole artikli 106 kohaselt menetlusest kõrvale jäetud või tema pakkumust ei ole artikli 107 kohaselt tagasi lükatud, ning
- c) taotleja või pakkuja vastab hankedokumentides kindlaks määratud valikukriteeriumidele ja tal ei ole huvide konflikti, mis võiks lepingu täitmisele kahjulikult mõjuda.

2. Hankija kohaldab valikukriteeriume, et hinnata taotleja või pakkuja suutlikkust. Valikukriteeriumid võivad seonduda üksnes kutsealaga tegelemiseks vajaliku õigus- ja teovõime ning regulatiivse suutlikkusega, majandusliku ja finantssuutlikkusega ning tehnilise ja kutsealase suutlikkusega.

3. Hankija kohaldab hindamiskriteeriume pakkumuse hindamiseks.

4. Hankija tugineb lepingu sõlmimisel majanduslikult soodsaimale pakkumusele, võttes aluseks ühe järgnevast kolmest hindamismeetodist: madalaim hind, väikseimad kulud ning parim hinna ja kvaliteedi suhe.

Väikseimate kulude meetodi puhul kasutab hankija kulutõhususe põhimõtet, sh olelusringi kulude arvestamist.

Parima hinna ja kvaliteedi suhte puhul võtab hankija arvesse hinda või kulusid ja muid hankelepingu esemega seotud kvaliteedikriteeriume.

5. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte valiku- ja hindamiskriteeriumide, sealhulgas kvaliteedikriteeriumide ning majanduslikult soodsaima pakkumuse ning hanke olelusringi kulude hindamise meetodite täpsustamiseks. Komisjonile antakse ka õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte dokumentide kohta, mis tõendavad õigus- ja teovõimet, majanduslikku ja finantssuutlikkust ning tehnilist ja kutsealast suutlikkust, ning elektroonilisi oksjoneid ja põhjendamatult väikese maksumusega pakkumusi käsitlevate üksikasjalike eeskirjade kohta."

18) Artikkel 111 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 111

Pakkumuste esitamine, elektrooniline side ja hindamine

1. Pakkumuste esitamise korraga tagatakse, et toimub tõeline konkurents ja et pakkumuste sisu jääb konfidentsiaalseks seni, kuni need kõik samaaegselt avatakse.

2. Komisjon tagab asjakohaste vahenditega ja artiklit 95 kohaldades, et pakkujad võivad esitada pakkumuste sisu ja tõendavad dokumendid elektroonilisel kujul (e-hange), välja arvatud artikli 210 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides täpsustatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel. Sidepidamise ja teabevahetuse toetamiseks kasutatav elektrooniline sidepidamissüsteem peab olema mittediskrimineeriv, üldiselt kättesaadav ja koostalitlusvõimeline üldkasutatavate info- ja kommunikatsioonitehnoloogia toodetega ega tohi piirata ettevõtjate juurdepääsu hankemenetlusele.

Komisjon annab korrapäraselt Euroopa Parlamendile ja nõukogule aru käesoleva lõike rakendamisel tehtud edusammudest.

3. Kui seda peetakse asjakohaseks ja proportsionaalseks, võib hankija nõuda pakkujatelt eelneva tagatise esitamist, et vältida pakkumuste tagasivõtmist. Nõutav tagatis peab olema lepingu hinnangulise maksumusega proportsionaalne ja see tuleb seada asjakohasele tasemele, et vältida eri ettevõtjate diskrimineerimist.

4. Hankija avab kõik osalemistaotlused ja pakkumused. Sellele vaatamata hankija:

a) lükkab ilma avamata tagasi osalemistaotlused ja pakkumused, mis laekuvad pärast vastuvõtmise tähtaegu;

b) lükkab tagasi juba avatud pakkumused ilma nende sisu läbi vaatamata.

5. Hankija hindab hankedokumentides täpsustatud kriteeriumide põhjal kõiki osalemistaotlusi või pakkumusi, mida lõikes 4 ette nähtud avamisetapis ei ole tagasi lükatud, et sõlmida leping või korraldada elektrooniline oksjon.

6. Osalemistaotlused ja pakkumused, mis ei vasta kõikidele hankedokumentides kindlaks määratud miinimum-nõuetele, lükatakse tagasi.

Hindamiskomisjon või hankija palub taotlejatel või pakkujatel (välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel) esitada ettenähtud tähtaja jooksul lisamaterjali või puuduvad dokumendid, et selgitada kõrvalejätmist toetavaid dokumente ja valikukriteeriume või põhjendamatu väikese maksumusega pakkumusi.

7. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad pakkumuste ja osalemistaotluste vastuvõtmise tähtaegu, hankedokumentidele juurdepääsu, lisateabe esitamise tähtaegu, kiireloomulistel juhtudel kohaldatavaid tähtaegu ning pakkumuste esitamiseks kasutatavaid sidevahendeid ja elektroonilisi katalooge, elektrooniliste teabevahetussüsteemide tehnilisi ja õiguslikke nõudeid ning pakkumuste elektroonilisest esitamisest erandite tegemist nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel. Lisaks antakse komisjonile õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad pakkumuse tagatise nõudmise võimalust ning tagatise realiseerimise ja vabastamise tingimusi, pakkumuste ja osalemistaotluste avamist ja hindamist ning avamis- ja hindamiskomisjonide moodustamist ja koosseisu.”

19) Artikkel 112 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 112

Kontaktid hankemenetluse ajal

1. Hankemenetluse ajal peavad kõik hankija ning taotlejate või pakkujate vahelised kontaktid vastama tingimustele, millega tagatakse läbipaistvus, võrdne kohtlemine ja artiklis 96 sätestatud hea haldus. Pärast pakkumuste vastuvõtmise tähtaja möödumist võtab hankija (välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel) pakkujaga ühendust ilmsete tehniliste vigade parandamiseks või konkreetse või tehnilise elemendi kinnitamiseks. Kõnealused kontaktid ega mis tahes muud kontaktid ei tohi põhjustada hankedokumentide muutmist või esitatud pakkumuse tingimuste olulist muutmist, välja arvatud juhul, kui see võimalus on konkreetset lubatud artikli 104 lõikes 1 sätestatud hankemenetlusega.

2. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad üksikasjalikke eeskirju hankija ja taotlejate või pakkujate vaheliste lubatud ja nõutavate kontaktide kohta hankemenetluse ajal.”

20) Artikkel 113 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 113

Lepingu sõlmimise otsus ning taotlejate või pakkujate teavitamine

1. Vastutav eelarvevahendite käsutaja otsustab kooskõlas hankedokumentides kindlaks määratud valiku- ja hindamiskriteeriumidega, kellega leping sõlmitakse.

2. Hankija teeb kõikidele taotlejatele või pakkujatele, kelle hankemenetluses osalemise taotlused või pakkumused on tagasi lükatud, teatavaks tehtud otsuse põhjused ning artikli 118 lõikes 2 osutatud ooteaja kestuse.

Raamlepingul põhinevate erilepingute sõlmimiseks, mille puhul kuulutatakse välja uus konkurss, teatab hankija pakkujatele hindamise tulemused.

3. Hankija edastab kõikidele pakkujatele, kes ei ole menetlusest kõrvalejätmist põhjustavas olukorras, kelle pakkumus vastab hankedokumentidele ja kes esitavad kirjalikult asjaomase taotluse, järgmise teabe:

a) selle pakkuja nimi või raamlepingute puhul nende pakkujate nimed, kellega leping sõlmitakse, ning, välja arvatud juhul, kui on tegemist raamlepingutel põhinevate erilepingutega, mille puhul kuulutatakse välja uus konkurss, eduka pakkumuse omadused ja suhtelised eelised ning makstud hind või lepingu maksumus (selle, mis on asjakohane);

b) teave pakkujatega toimuvate läbirääkimiste ja dialoogi edenemise kohta.

Hankija võib siiski otsustada teatavaid andmeid mitte avaldada, kui avaldamine takistaks õigusnormide kohaldamist, oleks vastuolus avalike huvidega või kahjustaks ettevõtjate õigustatud ärihuve või moonutaks nendevahelist ausat konkurentsi.

4. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad hindamisaruande ja lepingu sõlmimise otsusega seotud nõudeid ja nende sisu ning taotlejate ja pakkujate teavitamist.”

21) Artikkel 114 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 114

Hankemenetluse tühistamine

Hankija võib enne lepingule alla kirjutamist hankemenetluse tühistada, ilma et taotlejatel või pakkujatel oleks õigus nõuda mingit hüvitist.

Otsus peab olema põhjendatud ja see tuleb taotlejatele või pakkujatele võimalikult ruttu teatavaks teha.”

22) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 114a

Lepingu täitmine ja muutmine

1. Lepingu täitmist ei tohi alustada enne lepingule alla kirjutamist.

2. Hankija võib lepingut või raamlepingut ilma hankemenetlust korraldamata muuta ainult lõikes 3 osutatud juhtudel ja eeldusel, et muudatus ei muuda lepingu või raamlepingu eset.

3. Raamlepingul põhinevat lepingut või erilepingut võib ilma uut hankemenetlust korraldamata muuta järgmistel juhtudel:

- a) kui algne töövõtja teeb täiendavaid ehitustöid, tarnib, või osutab teenuseid, mis on muutunud vajalikuks ning mida esialgne hange ei sisaldanud, juhul kui on täidetud järgmised tingimused:
 - i) töövõtja vahetamine ei ole võimalik tehnilistel põhjustel, mis on seotud olemasolevate seadmete, teenuste või rajatiste omavahelise vahetatavuse või koostoimivuse nõuetega;
 - ii) töövõtja vahetamine põhjustaks hankijale olulisi topeltkulusid ning
 - iii) mis tahes hinna suurenemine, mis hõlmab ka järjestikuste muudatuste kumulatiivset netomaksumust, ei ületa 50 % esialgse lepingu maksumusest;
- b) kui on täidetud järgmised tingimused:
 - i) muudatuse vajadus tuleneb olukorrast, mida hoolas hankija ei saanud ette näha, ning
 - ii) mis tahes hinna suurenemine ei ületa 50 % esialgse lepingu maksumusest;
- c) kui muudatuse maksumus jääb allapoole järgmist piirmäära:
 - i) piirmäärad, mis on osutatud artikli 118 lõikes 1 ning artikli 190 lõike 2 kohaselt välistegevuse valdkonnas vastu võetud delegeeritud õigusaktides, mis on muudatuse tegemise ajal kohaldatavad; ning
 - ii) 10 % esialgse lepingu maksumusest avalikke teenuseid ja tarneid käsitlevate lepingute ning ehitustööde või teenuste kontsessioonilepingute puhul ning 15 % esialgse lepingu maksumusest ehitustööde riigihankelepingute puhul;
- d) kui esialgse hankemenetluse miinimumnõudeid ei ole muudetud. Sellisel juhul peab iga sellest tulenev maksumuse muutus olema kooskõlas käesoleva lõigu punkti c kohaselt kehtestatud tingimustega, välja arvatud juhul, kui selline maksumuse muutus tuleneb hankedokumentide või lepinguliste sätete rangest kohaldamisest.

Käesoleva lõike esimese lõigu punkte a, c ja d võib kohaldada ka raamlepingute suhtes.

Esialgse lepingu maksumuse puhul ei võeta arvesse hinna läbivaatamisi.

Käesoleva lõike esimese lõigu punkti c kohane mitme järjestikuse muudatuse kumulatiivne netomaksumus ei tohi ületada selles osutatud piirmäärasid.

Hankija kohaldab artiklis 103 sätestatud hankemenetluse algatamise järel kohaldatavat avalikustamiskorda.”

23) Artiklid 115–120 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 115

Tagatised

1. Juhul kui hankija peab seda asjakohaseks ja proportsionaalseks, võib ta juhtumipõhiselt ja riskianalüüsi alusel nõuda töövõtjalt, välja arvatud väikese maksumusega lepingute puhul, tagatise esitamist, selleks et

- a) piirata eelmaksetega seotud finantsriske;
- b) tagada oluliste lepingujärgsete kohustuste täitmine ehitustööde, tarnete või keerukate teenuste korral;
- c) tagada lepingu täielik täitmine lepingulise vastutuse perioodil.

2. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad tagatiste liike, mida võib töövõtjalt nõuda, sealhulgas riskianalüüsi kriteeriume, ning iga tagatise liigi maksimaalset suurust protsendina lepingu kogumaksumusest.

Artikkel 116

Olulised vead, eeskirjade eiramine või pettus

1. Käesoleva artikli kohaldamisel on „oluline viga” iga tegevusest või tegevusetusest tulenev lepingu sätte rikkumine, mis põhjustab või võib põhjustada kahju eelarvele.

2. Kui selgub, et hankemenetluses on esinenud olulisi vigu, eeskirjade eiramist või pettust, peatab hankija menetluse ja võib võtta kõiki vajalikke meetmeid, sealhulgas menetluse tühistada.

3. Kui pärast lepingule alla kirjutamist selgub, et hankemenetluses või lepingu täitmisel on esinenud olulisi vigu, eeskirjade eiramist või pettust, võib hankija peatada lepingu täitmise või vajaduse korral lepingu lõpetada.

Lepingu täitmise võib peatada ka selleks, et kontrollida, kas on tehtud väidetavaid olulisi vigu, on toimunud väidetav eeskirjade eiramine või pettus.

Kui olulistes vigades, eeskirjade eiramises või pettuses on süüdi töövõtja, võib hankija proportsionaalselt oluliste vigade, eeskirjade eiramise või pettuse ulatusega lisaks keelduda maksete tegemisest või nõuda tagasi alusetult makstud summad.

4. OLAF kasutab komisjonile nõukogu määrusega (Euratom, EÜ) nr 2185/96 (*) antud volitusi teha kohapealset kontrolli ja inspekteerimist liikmesriikides ning kooskõlas kehtivate koostöökokkulepete ja vastastikuse abi lepingutega kolmandates riikides ja rahvusvaheliste organisatsioonide ruumides.

5. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad lepingu täitmise peatamist oluliste vigade, eeskirjade eiramiste või pettuse esinemise korral.

Artikkel 117

Hankija

1. Institutsioone artikli 2 tähenduses ning rakendusameteid ja organeid artiklite 208 ja 209 tähenduses käsitatakse hankijatena lepingute puhul, mille nad enda nimel sõlmivad, välja arvatud juhul, kui nad hangivad keskselt hankijalt. Nimetatud institutsioonide talitusi ei käsitata hankijana, kui nad sõlmivad halduskokkuleppeid omavahel.

Nimetatud institutsioonid delegeerivad hankija ülesannete täitmiseks vajalikud volitused vastavalt artiklile 65.

2. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad hankija ülesannete delegeerimist ja keskeid hankijaid.

Artikkel 118

Kohaldatavad piirmäärad ja ooteaeg

1. Selleks et sõlmida avaliku hanke leping või kontsessioonileping, järgib hankija käesoleva määruse artikli 104 lõike 1 kohase hankemenetluse liigi valimisel direktiivi 2014/24/EL artikli 4 punktides a ja b ette nähtud piirmäärasid. Kõnealused piirmäärad määravad käesoleva määruse artikli 103 lõigetega 1 ja 2 sätestatud avalikustamiskorra.

2. Kui käesoleva määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides täpsustatud eranditest ja tingimustest ei tulene teisiti, ei kirjuta hankija lõikes 1 osutatud piirmäärasid ületavate lepingute maksumuse puhul lepingule või raamlepingule eduka pakkujaga alla enne ooteaja möödumist.
3. Ooteaeg kestab elektrooniliste sidevahendite kasutamise korral 10 ja muude vahendite kasutamise korral 15 päeva.
4. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad eraldi lepinguid ja lepingute osadeks jagamist, avaliku hanke lepingute ja kontsessiooni-lepingute maksumuse hindamist ning lepingule alla kirjutamisele eelnevat ooteaega.

Artikkel 119

Hankemenetluses osalemise reeglid

Hankemenetluses võivad võrdsetel tingimustel osaleda kõik füüsilised ja juriidilised isikud, kes kuuluvad aluslepingute kohaldamisalasse, ja kõik füüsilised ja juriidilised isikud, kes asuvad kolmandas riigis, kellega liit on avalike hangete vallas sõlminud erikokkuleppe, selles kokkuleppes sätestatud tingimustel. Samuti võivad osaleda rahvusvahelised organisatsioonid.

Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad hankemenetluses osalemiseks vajalikke tõendeid.

Artikkel 120

Maaailma Kaubandusorganisatsiooni hankelepingute sõlmimise kord

Kui kohaldatakse Maaailma Kaubandusorganisatsiooni raames sõlmitud mõnepoolset lepingut riigihangete kohta, võivad hankemenetluses osaleda ka kõnealuse lepingu ratifitseerinud riikide ettevõtjad selles sätestatud tingimustel.

(*) Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2)."

24) Artiklit 131 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Artiklit 105a, artikli 106 lõikeid 1–4, 6 ja 7, välja arvatud esimese lõigu punkt b ja selle lõike teine lõik, lõikeid 8, 9, 11, 13–17 ning artiklit 108 kohaldatakse ka toetuste taotlejate ja saajate suhtes. Artiklit 107 kohaldatakse samuti toetuste taotlejate suhtes. Toetuste taotlejad teatavad, kas nad on ühes artikli 106 lõikes 1 või artiklis 107 osutatud olukorras ning kas nad on sellisel juhul võtnud parandusmeetmeid, nagu on osutatud artikli 106 lõike 7 punktis a.

Kui eelarvevahendite kasutaja teostab vajalikku kontrolli käimasoleva toetuste andmise menetluse ja olemasolevate lepingute suhtes kooskõlas artikli 108 lõikega 4, tagab ta, et toetuse taotlejale või saajale antakse võimalus esitada oma seisukoht enne nende õigusi kahjustavate meetmete vastuvõtmist.”;

b) lõige 5 jäetakse välja;

c) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte üksikasjalike eeskirjade kohta, mis käsitlevad toetustootluste esitamise korda, tõendeid menetlusest kõrvalejätmise olukorra puudumise kohta, taotlejaid, kes ei ole juriidilised isikud, juriidilisi isikuid, kes esinevad ühe taotlejana, rahastamiskõlblikkuse kriteeriume ja väikese maksumusega toetusi.”

25) Artikli 138 lõike 2 kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Konkursieeskirjades sätestatakse vähemalt osalemistingimused, sealhulgas menetlusest kõrvalejätmise kriteeriumid, hindamiskriteeriumid, auhinna summa ja selle väljamaksmise kord. Artiklit 105a, artikli 106 lõikeid 1–4, 6 ja lõiget 7, välja arvatud esimese lõigu punkt b ja selle lõike teine lõik, lõikeid 8, 9, 11, 13–17 ning artiklit 108 kohaldatakse menetluses osalejate ja võitjate suhtes. Artiklit 107 kohaldatakse samuti osalejate suhtes.”

26) Artiklisse 139 lisatakse järgmine lõige:

„5a. Artiklit 105a, artikli 106 lõiget 1, välja arvatud selle lõike punktid e ja f, lõikeid 2–4, 6–9 ja 13–17 ning artikleid 107 ja 108 kohaldatakse sihtotstarbeliste investeerimisvahendite või finantsvahendajate suhtes. Lõplikud vahendid saajad esitavad finantsvahendajatele allkirjastatud kirjaliku kinnituse selle kohta, et nad ei ole ühes artikli 106 lõike 1 punktides a, b, c ja d või artikli 107 lõike 1 punktides b ja c osutatud olukorras.”

27) Artiklis 163 asendatakse lõige 1 järgmisega:

„1. Kontrollikoda edastab asjaomasele institutsioonile või asutusele kõik tähelepanekud, mis tema arvates tuleks avaldada eriaruandes. Need tähelepanekud peavad jääma konfidentsiaalseks ja nende suhtes kohaldatakse ärakuulamismenetlust.

Asjaomane institutsioon või asutus teavitab kontrollikoda üldiselt kuue nädala jooksul pärast nimetatud tähelepanekute edastamist igast vastusest, mida ta soovib nende tähelepanekute kohta esitada. Kõnealune ajavahemik peatatakse nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, eelkõige ärakuulamismenetluse käigus, kui see on asjaomasele institutsioonile või asutusele vajalik, et saada oma vastuse viimistlemiseks tagasisidet liikmesriikidelt.

Asjaomase institutsiooni või asutuse vastustes käsitletakse otseselt ja eranditult kontrollikoja tähelepanekuid.

Kontrollikoda tagab, et eriaruanded koostatakse ja võetakse vastu asjakohase aja jooksul, mis üldiselt ei ületa 13 kuud.

Eriaruanded koos asjaomaste institutsioonide või asutuste vastustega edastatakse viivitamata Euroopa Parlamendile ja nõukogule, kellest kumbki otsustab, vajaduse korral koostöös komisjoniga, milliseid meetmeid tuleks kõnealuseid eriaruandeid ja vastuseid silmas pidades võtta.

Kontrollikoda võtab kõik vajalikud meetmed tagamaks, et kõikide asjaomaste institutsioonide ja asutuste vastused tema tähelepanekutele ning eriaruande koostamise ajakava avaldatakse koos eriaruandega.”

28) Artikkel 166 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 166

Järeelmeetmed

1. ELi toimimise lepingu artikli 319 ja Euratomi asutamislepingu artikli 106a kohaselt võtavad komisjon, muud institutsioonid ja käesoleva määruse artiklites 208 ja 209 osutatud asutused kõik asjakohased meetmed, et järgida eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitlevale Euroopa Parlamendi otsusele lisatud tähelepanekuid ja eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitlevale nõukogu vastu võetud soovitusel lisatud märkusi.

2. Euroopa Parlamendi või nõukogu taotluse korral annavad institutsioonid ja lõikes 1 osutatud asutused aru nende tähelepanekute ja märkuste põhjal võetud meetmetest ja eelkõige juhtnööridest, mis nad on andnud oma talitustele, kes vastutavad eelarve täitmise eest. Liikmesriigid teevad komisjoniga koostööd, teavitades teda meetmetest, mis nad on võtnud kõnealuste tähelepanekute järgimiseks, et komisjon saaks neid oma aruande koostamisel arvesse võtta. Institutsioonide aruanded edastatakse ka kontrollikojale.”

29) Artikli 183 lõike 4 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„4. Kui Teadusuuringute Ühiskeskus osaleb kooskõlas käesoleva artikli lõikega 1 toetuste andmise või hankemenetlustes, ei kohaldata tema suhtes artiklis 105a, artiklis 106, artikli 107 lõike 1 punktides a ja b, artiklis 108 ning artikli 131 lõikes 4 sätestatud tingimusi, mis käsitlevad hanke- ja toetuste andmise menetlustest kõrvalejätmist ja karistusi.”

30) Artiklit 190 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Esimese osa V jaotise 1. peatüki, mis käsitleb hangetega seotud üldsätteid, sätteid kohaldatakse käesoleva jaotisega hõlmatud hankelepingute suhtes, kui käesoleva määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sisalduvatest erisätetest, mis käsitlevad välislepingute suhtes kohaldatavaid piirmäärasid ja nende sõlmimise korda, ei tulene teisiti. Artikleid 117 ja 120 ei kohaldata käesolevas peatükis sätestatud hangete suhtes.

Käesolevat peatükki kohaldatakse

a) hangete suhtes, kui komisjon ei sõlmi lepinguid enda nimel;

b) artikli 58 lõike 1 punkti c kohaselt volitatud üksuste või isikute korraldatud hangete suhtes, kui see on ette nähtud artiklis 189 osutatud rahastamislepinguga.”;

b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Käesolevat peatükki ei kohaldata valdkondlike alusaktidega humanitaarkriisiohjamis-, kodanikukaitse- ja humanitaarabioperatsioonide korral rakendatavate meetmete suhtes.”

31) Artikkel 191 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 191

Hankemenetluses osalemise reeglid

1. Hankemenetluses võivad võrdsetel tingimustel osaleda kõik isikud, kes kuuluvad aluslepingute kohaldamisalas- se, ja kõik teised füüsilised ja juriidilised isikud vastavalt asjaomast koostöövaldkonda käsitlevate alusaktide erisätetele. Samuti võivad osaleda rahvusvahelised organisatsioonid.

2. Artikli 54 lõikes 2 osutatud juhtudel ning erandlikel asjaoludel, mida vastutav eelarvevahendite käsutaja on nõuetekohaselt põhjendanud, võidakse otsustada lubada hankemenetluses osaleda muudel kui käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kolmandate riikide kodanikel.

3. Kui kohaldatakse kauba- ja teenusturgude avamist käsitlevat kokkulepet, mille osaliseks on liit, võivad eelarvest rahastatavates hankemenetlustes kõnealuses kokkuleppes sätestatud tingimustel osaleda ka lõigete 1 ja 2 hõlmamata kolmandate riikide füüsilised ja juriidilised isikud.

4. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 210 vastu delegeeritud õigusakte hankemenetlustes osalemise üksikasjalike reeglite kohta.”

32) Artiklisse 204 lisatakse järgmine lõige:

„Ekspertide suhtes kohaldatakse artiklit 105a, artikli 106 lõikeid 1–3 ja lõiget 7, välja arvatud esimese lõigu punkt b ja kõnealuse lõike teine lõik, lõikeid 8–10, lõike 11 punkti a, lõikeid 13–17 ning artikleid 107 ja 108.”

33) Artiklit 209 muudetakse järgmiselt:

- a) esimesest neljast lõikest saab lõige 1;
- b) lisatakse järgmine lõige:

„2. Rakendatakse artikli 208 lõikeid 2–4.”

34) Artikli 211 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Selleline läbivaatamine hõlmab muu hulgas esimese osa VIII jaotise sätete rakendamist ja artikli 163 lõikes 1 sätestatud tähtaegu.”

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2016.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 28. oktoober 2015

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
N. SCHMIT
